

Navrhování testových otázek žáky za účelem ověření dosažení vědomostních cílů

Postup formativního hodnocení

I. Identifikační údaje:

Autor materiálu: Ing. Pavla Nawratová

Název školy, na níž autor působí: ZŠ Zdice

II. Kontext:

Cílová skupina: 2. stupeň ZŠ

Předmět, v němž byla technika realizována: dějepis

Další relevantní informace: Techniku je možné využít napříč předměty.

III. Realizace a hodnocení postupu formativního hodnocení:

Popis využití vybraného postupu formativního hodnocení (jeho modifikace)

Tvorbu testových otázek využívám jako formu opakování učiva před testem, který má ověřit dosažení vědomostních cílů za určité období.

Postup zavádění a realizace postupu formativního hodnocení

Tento postup jsem do výuky zavedla, vedle tříbarevných testů, jako jednu z forem opakování učiva před testem. Výsledná práce mi slouží jako ukazatel toho, jak jsme se přiblížili k vědomostním cílům. Většinou tento postup volím jako ověřování znalostí u kratších úseků učiva, a tedy i krátkodobých vědomostních cílů. V této třídě jsme tento způsob využili poprvé.

Dopředu jsme se domluvili, že nám bude test sloužit jako ukazatel toho, co víme o následující tématech:

- Napoleon a napoleonské války
- Vídeňský kongres a nové uspořádání Evropy po napoleonských válkách
- Průmyslová revoluce
- Klasicismus

Žáci pracovali ve skupinách po třech v samostatných meetech (viz video z přílohy č. 1). V Google učebně měla každá skupina zpřístupněný soubor, kde všichni žáci ze skupinky zaznamenávali testové otázky. Žáci měli k dispozici materiály z Google učebny z minulých hodin.

V úvodu jsem jako kritérium stanovila, že každá skupina by měla využít více než jeden typ otázky, konkrétně: výroky ano/ne (tj. dichotomické úlohy), např. otázka – Napoleon pocházel z Korsiky ano/ne; přiřazovací úlohy, v nichž žáci spojovali události se správným letopočtem, jak je vidět ve finálním testu v příloze č. 3 – žáci měli např. přiřadit správný letopočet, kdy se stal Napoleon císařem; obrázky osobností, událostí, popř. budov s požadavkem na doplnění, co je na obrázku, a na dopsání informací, které se k obrázku vztahují; vysvětlení pojmů. Kromě formulace otázek jsem požadovala, aby skupina doplnila také správné odpovědi. Zde jsem vycházela ze zkušenosti, kdy v jiné třídě skupina otázku navrhla, ale sama na ni odpovědět nedokázala.

Všechny navržené otázky od všech skupin jsem pak prošla a nechala zpřístupněné pro celou třídu, aby žáci měli možnost využít je k přípravě na test (viz příloha č. 2 – otázky, které se ve skupinách opakovaly, jsem uvedla do přílohy jen jednou).

Z otázek jsem následně sestavila test (viz příloha č. 3), který žáci na známky vyplnili v další hodině.

Reflexe učitele

V online prostředí byla tato aktivita poměrně náročná. Za normálních okolností bych žáky nechala pracovat na společný papír či flipchart v malých skupinách. Dala bych jim k dispozici vystříhané fotografie historických osobností, o kterých jsme se učili, a textové podklady ve formě učebnice, prezentací v tabletech apod. Takto se mi zdá, že domluva byla pro některé žáky složitější. Z videa v příloze č. 1 však vyplývá, že někteří se úkolu zhostili úspěšně.

Reflexe žáků

Jak je vidět na videu z přílohy č. 4, žáci říkali, že na této práci bylo dobré to, že si zopakovali učivo, vypracované otázky jim sloužily k přípravě na „ostrý“ test, nemuseli se učit nic zbytečného. Jeden žák zmínil, že následující test díky této práci napsal s dobrým výsledkem.

Doporučení při využití v praxi

Doporučila bych nejprve prozkoumat nějaký test, který už žáci s učitelem psali, podívat se právě na různé typy otázek a více se soustředit na kognitivní náročnost a také na jejich formu. Doporučila bych vyzkoušet tuto aktivitu poprvé při prezenční výuce, protože korigovat práci jednotlivých skupin v online prostředí bylo velmi náročné.

IV. Přílohy, které dokumentují daný postup formativního hodnocení:

Příloha 1: Domlouvání při vypracovávání testových otázek (video)

Příloha 2: Soubor otázek vytvořený jednou skupinou žáků

Příloha 3: Výsledný test

Příloha 4: Reflexe žáků (video)

V celém materiálu (včetně příloh) jsou použity fotografie, pracovní listy, obrázky, grafy atd. autora (pokud není uvedeno jinak). Fotografie jsou zároveň v souladu s GDPR.